

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie február 2012

IV. senát

Nálezy:

spisová značka	IV. ÚS 348/2011
sudca spravodajca	Ján Luby
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	19. januára 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv rozsudkom krajského súdu (v časti o potvrdení rozsudku okresného súdu o trovách konania).</p> <p>Sťažovateľka bola v procesnom postavení žalobkyne účastníčkou konania o ochranu osobnosti vedeného okresným súdom, domáhala sa od obchodnej spoločnosti P., a. s., ako žalovaného v 1. rade (ďalej len „žalovaný 1“) uverejnenia ospravedlnenia v súvislosti s článkom publikovaným v nej vydávanom denníku. Predmetný článok sa týkal obchodnej spoločnosti T., s. r. o., ktorej konateľkou je sťažovateľka. Žalovaným v 2. rade bola v predmetnej právnej veci sťažovateľky obchodná spoločnosť P., a. s. (ďalej len „žalovaný 2“), pričom od nej ako od vydavateľky denníka P. sa sťažovateľka taktiež domáhala uverejnenia ospravedlnenia za článok. Okrem uverejnenia ospravedlnenia sa sťažovateľka domáhala aj priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Okresný súd v právnej veci sťažovateľky rozhodol rozsudkom, ktorým žalobu zamietol a uložil jej zaplatiť žalovaným trovy konania.</p> <p>Sťažovateľka podala proti označenému rozsudku okresného súdu odvolanie, v ktorom odmietla akceptovať ním prijaté závery, ďalej namietala, že opomenul vyhodnotiť výpoveď jednej svedkyne a tiež že nevykonal ňou navrhnutý dôkaz. Čo sa týka výrokov o trovách konania, namietala najmä ich nepreskúmateľnosť. O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalovaným trovy odvolacieho konania.</p> <p>Vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku o náhrade trov konania sťažovateľka argumentuje tým, že: „V konaní o ochranu osobnosti hodnotou veci nie je výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú požaduje žalobca, pretože táto náhrada je len jedným z prostriedkov nápravy ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do práv chránených ustanoveniami § 11 a nasl. OZ. V konaniach o ochranu osobnosti je predmetom konania právo na túto ochranu, ktoré právo je hodnotou, pri ktorej je pojmovovo vylúčené jej vyjadrenie v peniazoch, a preto žalovaným za jeden úkon právnej služby patrí odmena ako v sporoch, kde hodnotu veci alebo práva nie je možné určiť v peniazoch, t. j. vo výške 1/13 výpočtového základu. Sťažovateľka má za to, že právoplatným priznaním trov konania žalovaným, ktoré boli vyčíslené v rozpore s právnymi predpismi a judikatúrou, došlo k zásahu do práva sťažovateľky na ochranu majetku a jeho pokojné užívanie... Tvrdenie krajského súdu, že žalobkyňa nenamietala výšku uplatnených nárokov trov konania za jednotlivé úkony právneho zastúpenia,</p>

	<p><i>považuje sťažovateľka za zarážajúce, nakoľko sťažovateľka v odvolaní namietala, že z rozsudku súdu prvého stupňa nemožno zistiť úkony právnej pomoci, ako aj hodnotu jedného úkonu právnej pomoci. Ak z rozsudku súdu prvého stupňa sťažovateľka nemohla zistiť výšku uplatnených nárokov za jednotlivé úkony právnej pomoci, nie je zrejme, ako mohla túto výšku namietat. Z odvolania sťažovateľky je však zrejme, že podala odvolanie i proti výroku o trovách konania, a preto bol krajský súd povinný skúmať, či trovy konania žalovaní vyčíslili správne. Ak sa krajský súd s vyčíslením trov konania stotožnil, konal v rozpore s právnymi predpismi a judikatúrou.“</i></p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania, keďže táto problematika by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade, že postup všeobecného extrémne vybočuje z pravidiel upravujúcich súdne konanie v dôsledku jeho závažného pochybenia.</p> <p>K porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť nielen postupom všeobecného súdu, ktorý predstavuje celkom zjavne nesprávnu interpretáciu a aplikáciu príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle (napr. v prípade nerešpektovania jednoznačne kogentnej normy, prehnaného formalizmu), ale v neposlednom rade aj v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výrokom o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné. Práve o takúto situáciu ide aj v danej veci.</p> <p>Zákonom ustanovená povinnosť orgánov verejnej moci dbať na splnenie zákonných náležitostí samotného výroku rozhodnutia, ako aj jeho odôvodnenia (vrátane zistenia skutkového stavu a jeho hodnotenia v dostatočnom rozsahu) predstavuje nielen jednu zo základných podmienok na zákonu zodpovedajúce rozhodnutie, ale je tiež jedným zo základných znakov ústavou garantovaného postupu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a ochrany práv.</p> <p>Z namietaného rozsudku vyplýva, že krajský súd potvrdil výroky rozsudku prvostupňového súdu o trovách konania napriek tomu, že okresný súd v rozpore s povinnosťou náležitého odôvodnenia rozhodnutia odôvodnil svoje rozhodnutie o trovách konania priznaných žalovanému 1 a žalovanému 2 bez toho, aby uviedol, za ktoré úkony právnej pomoci vykonané ich právnymi zástupcami bola náhrada trov právneho zastúpenia priznaná. Z prvostupňového rozsudku taktiež nemožno zistiť bližšie vymedzenie priznanej náhrady za stratu času a cestovných nákladov. Krajský súd teda potvrdil prvostupňový rozsudok stotožňujúc sa s jeho výrokmi o trovách konania odvolávajúc sa iba na vyčíslenie trov konania obsiahnuté v podaniach právnych zástupcov žalovaných, ktoré sú súčasťou spisu, a to aj napriek tomu, že z uvedeného je zrejme, že v tejto časti je rozhodnutie prvostupňového súdu nepreskúmateľné, teda z pohľadu ústavného prieskumu arbitrárne a zjavne neodôvodnené.</p> <p>Pokiaľ krajský súd uviedol, že „žalobkyňa nenamietala výšku uplatnených nárokov trov konania“, ústavný súd sa stotožňuje s názorom sťažovateľky, že tak urobiť nemohla, keďže výška uplatnených nárokov za jednotlivé úkony právnej služby nebola z prvostupňového rozsudku zistiteľná.</p> <p>Odôvodnenie výroku rozsudku krajského súdu je v časti o potvrdení výrokov prvostupňového súdu o trovách konania vzhľadom na obsah základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z ústavného hľadiska neakceptovateľné.</p> <p>Ústavný súd považuje za nevyhnutné, aby rozhodnutia všeobecných súdov zodpovedali zákonným kritériám nielen v merite veci a aby ich vydaniu predchádzal postup rešpektujúci procesné normy, ale aby tiež odôvodnenia týchto rozhodnutí vo vzťahu k všetkým ich výrokom zodpovedali kritériám daným § 157 ods. 2 poslednou vetou OSP, pretože iba takéto rozhodnutia možno považovať za súladné s princípmi spravodlivého procesu.</p> <p>Napadnutým výrokom rozsudku krajského súdu o potvrdení výrokov prvostupňového súdu o trovách konania bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>S namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu sa už ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať, pretože to, či došlo k ich porušeniu alebo nie, závisí od ďalšieho postupu všeobecného súdu a záverov, ku ktorým napokon dospeje. Krajský súd po vrátení veci bude pokračovať</p>

	<p>v odvolacom konaní, v ktorom sa bude musieť vysporiadať aj s argumentáciou sťažovateľky vo vzťahu k jej námietkam týkajúcim sa porušenia označených práv, a preto ústavný súd tejto časti sťažnosti nevyhovel. Okrem toho prihliadol aj na zásadu minimalizovania zásahov do právomoci iných orgánov verejnej moci, keďže nálezom zrušujúcim rozhodnutie o poslednom procesnom prostriedku, ktorý zákon sťažovateľke na ochranu jej označeného základného práva, ktorého porušenie namietala, poskytoval, sa vytvoril priestor na ochranu tohto základného práva v rámci sústavy všeobecných súdov.</p> <p>Keďže namietaným rozsudkom krajského súdu v napadnutej časti (o potvrdení rozsudku okresného súdu o trovách konania) došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy v spojení s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde tento rozsudok v uvedenej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>Ústavný súd: II. ÚS 56/05, II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09, ESLP: Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. septembra 1997 Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999</p>

spisová značka	IV. ÚS 308/2011
sudca spravodajca	Eudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	25. januára 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	<p>čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 4 ods. 4 Listiny základných práva a slobôd čl. 38 ods. 2 Listiny základných práva a slobôd</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ (štátny príslušník Afganistanu) namietal porušenie označených práv postupom a rozsudkom najvyššieho súdu v správnom konaní.</p> <p>V sťažnosti uvádza, že požiadal o predĺženie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky a migračný úrad mu doplnkovú ochranu zrušil. Proti rozhodnutiu migračného úradu podal opravný prostriedok z dôvodu, že „... rozhodnutie vychádzalo zo skutkového stavu, ktorý je v rozpore s obsahom spisu... rozhodnutie neobsahuje odôvodnenie, resp. odôvodnenie sa v súlade s § 52 ods. 2 zákon o azyle obmedzilo na skonštatovanie, že ide o bezpečnostný záujem SR, považoval rozhodnutie za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov“.</p> <p>O opravnom prostriedku rozhodol krajský súd tak, že napadnuté rozhodnutie migračného úradu potvrdil. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie. Najvyšší súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny, pričom preskúmal aj rozhodnutie migračného úradu a poukázal na § 245 ods. 2 OSP.</p> <p>Základom argumentácie sťažovateľa je tvrdenie, že postupom najvyššieho súdu v namietanom konaní a jeho rozsudkom bol porušený princíp rovnosti zbrani, princíp kontradiktórnosti konania a princíp rovnosti účastníkov v konaní. Namietal, že</p> <ul style="list-style-type: none"> - najvyšší súd (a ani krajský súd) sa nezaujímal o obsah dôkazu, ktorý viedol migračný úrad k rozhodnutiu o zrušení doplnkovej ochrany, - migračný úrad a ani všeobecné súdy mu nesprístupnili dôkaz, ktorý viedol migračný úrad k záveru, že je osobou nebezpečnou pre bezpečnosť Slovenskej republiky, čím mu nedali tieto orgány možnosť účinne sa brániť pred súdom a obhajovať svoje práva a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. <p>Sťažovateľ okrem toho predovšetkým namietal spôsob aplikácie § 52 zákona o azyle migračným úradom a v tejto súvislosti tvrdí, že</p> <ul style="list-style-type: none"> - všeobecné súdy sa uspokojili s konštatovaním migračného úradu, že je nebezpečný pre bezpečnosť Slovenskej republiky, - pri aplikácii zákona neuplatnili ústavne konformný výklad, „obmedzili sa len na aplikáciu príslušných ustanovení zákona o azyle, ktoré umožňujú odôvodniť rozhodnutie len konštatovaním, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky; porušili tak princíp, podľa ktorého sa v prípade existencie diskrepancie medzi zákonným ustanovením a Ústavou... uplatní ústavne konformný výklad“,

	<p>- nad ochranu základných práv, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, nadradili ustanovenia o ochrane bezpečnosti Slovenskej republiky, a to bez akýchkoľvek dôkazov.</p> <p>Základnou námietkou sťažovateľa je, že najvyšší súd a krajský súd potvrdili rozhodnutie migračného úradu o zrušení doplnkovej ochrany argumentujúc bezpečnostným záujmom Slovenskej republiky napriek tomu, že sa podľa tvrdenia sťažovateľa neoboznámili s obsahom dôkazu, na základe ktorého migračný úrad rozhodol.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Vzhľadom na tieto špecifiká správneho súdnictva ústavný súd posudzoval z tohto aspektu aj dôvodnosť námietok sťažovateľa proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu.</p> <p>Neobstojí konštatovanie uvedené najvyšším súdom v namietanom rozsudku a vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu (a ani námietka krajského súdu), podľa ktorého by sa zmaril účel utajovanej skutočnosti, ak by sa predmetný dôkaz, z ktorého vychádzal migračný úrad, založil do spisu, pretože by sťažovateľ mal automaticky možnosť sa oboznámiť s obsahom tejto skutočnosti, čo by mohlo viesť k ohrozeniu bezpečnosti Slovenskej republiky, agentov a pod.</p> <p>Je potrebné vychádzať z toho, že režim utajovaných skutočností upravuje zákon o utajovaných skutočnostiach, ktorý vymedzuje utajované skutočnosti a tiež oprávnené osoby, teda právnické osoby a fyzické osoby, ktoré sú určené na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami alebo ktorých oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami vzniklo zo zákona [§ 2 písm. f) zákona o utajovaných skutočnostiach].</p> <p>Oprávnenou osobou s osobitným postavením v rozsahu svojej funkcie je aj sudca [§ 34 ods. 1 písm. f) zákona o utajovaných skutočnostiach]. Za oprávnenú osobu sa považuje aj osoba, ktorá sa v konaní pred štátnym orgánom, na základe súhlasu vedúceho, do ktorého pôsobnosti utajovaná skutočnosť patrí, jednorazovo oboznámi s utajovanými skutočnosťami v rozsahu potrebnom na konanie, a to advokát po podpísaní vyhlásenia o mlčanlivosti a poučení o povinnostiach pri ochrane utajovaných skutočností a možných dôsledkoch ich porušenia. Poučenie vykoná ten, kto bude oprávnený rozhodnúť o prizvaní takejto osoby na konanie, o čom vyhotoví písomný záznam (§ 35 ods. 3 zákona o utajovaných skutočnostiach).</p> <p>Sudca v predmetnom konaní je oprávnenou osobou s osobitným postavením na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami. Najvyšší súd mohol a mal vyžiadať podklady obsahujúce utajované skutočnosti, ktoré viedli migračný úrad pri správnej úvahe, že sťažovateľ predstavuje nebezpečenstvo pre bezpečnosť Slovenskej republiky, a ktoré ho viedli k rozhodnutiu o zrušení doplnkovej ochrany. Na základe takto získaného podkladu mohol príslušný sudca posúdiť a vyhodnotiť postup migračného úradu pri uplatnení jeho správnej úvahy, či skutočne nevybočila z medzí a hľadísk ustanovených zákonom, a až v nadväznosti na toto vyhodnotenie mohol urobiť záver o zákonnosti rozhodnutia migračného úradu. Z postupu a rozhodnutia najvyššieho súdu je zjavné, že najvyšší súd plne rezignoval na tento postup a nevyžadoval tento postup ani od krajského súdu.</p> <p>Pokiaľ ide o utajované informácie o sťažovateľovi, je zjavné, že ich pripojenie do administratívneho spisu by podliehalo špeciálnemu režimu ustanoveného zákonom o utajovaných skutočnostiach s tým, že by bolo vylúčené automatické nahliadnutie do týchto podkladov sťažovateľovi, prípadne jeho právneho zástupcovi. Nahliadnutie do tejto časti administratívneho spisu by podliehalo predovšetkým režimu podľa § 35 ods. 3 zákona o utajovaných skutočnostiach.</p> <p>Z tohto ustanovenia vyplýva, že s predmetnými utajovanými skutočnosťami by sa mohol oboznámiť len advokát sťažovateľa, na základe súhlasu vedúceho, do ktorého pôsobnosti utajovaná skutočnosť patrí, išlo by o jednorazové oboznámenie sa s týmito skutočnosťami a v rozsahu potrebnom na konanie, po podpísaní príslušného poučenia a vyhlásení o mlčanlivosti.</p> <p>Je na zvážení príslušných orgánov, aby vzhľadom na povahu utajovaných skutočností, na predmet konania určili rozsah jednorazového oboznámenia sa s utajovanými skutočnosťami, tak aby bol zabezpečený rozsah potrebný pre konanie, ale aj ochrana ďalších záujmov, ktorá viedla k utajeniu predmetnej informácie (bezpečnosť Slovenskej republiky, boj s terorizmom, odhaľovanie trestných činov, boj proti organizovanej kriminalite, ochrana utajených svedkov, agentov a pod.).</p>

	<p>Možnosť oboznámenia sa zákonom ustanovených osôb s utajovanými informáciami nie je vzhľadom na uvedené v súdnom prieskume však vylúčená.</p> <p>Sťažovateľ bol objektom záujmu Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia policajného zboru, bez toho, aby obidva konajúce súdy toto tvrdenie aktualizovali na situáciu v čase rozhodovania o zrušení doplnkovej ochrany sťažovateľa; z rozhodnutia ani z príslušných spisov táto skutočnosť nevyplýva.</p> <p>Migračný úrad však v zásade na základe rovnakej informácie nachádzajúcej sa v spisovom materiáli migračného úradu rozhodol rozhodnutím z 19. júna 2009 o povolení doplnkovej ochrany sťažovateľovi, zatiaľ čo migračným rozhodnutím zo 17. júna 2010 doplnkovú ochranu sťažovateľa zrušil.</p> <p>Znamená to, že na základe identického referenčného kritéria sa rozhodlo o druhovo rovnakej veci rozdielnym spôsobom bez toho, aby túto skutočnosť rozhodujúce orgány vo veci náležite zistili a primerane odôvodnili.</p> <p>Ústavný súd v súvislosti s hodnotením zákonného postupu konajúcich správnych a súdnych orgánov podľa § 52 ods. 2 zákona o azyle je toho názoru, najmä vzhľadom na uvedené skutočnosti, že zo spisu správneho orgánu, ako aj zo súdneho spisu musí byť zrejmé, na základe čoho príslušné orgány rozhodovali, aj keď bez explicitne uvedeného dôvodu v odôvodnení svojho rozhodnutia.</p> <p>Zo spisovej dokumentácie musí jednoznačne vyplynúť, ktoré skutočnosti zobral rozhodujúci orgán do úvahy a ktorým pripísal právnu relevanciu, najmä vzhľadom na právne dôsledky rozhodnutia o neposkytnutí, resp. zrušení doplnkovej ochrany sťažovateľa.</p> <p>V nadväznosti na uvedené v kontexte so základnými právami, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, postup najvyššieho súdu v spojení s postupom krajského súdu vzhľadom na to, že ide o požiadavku (dôkaz) zásadného významu, vo svojich dôsledkoch znamená porušenie základného práva sťažovateľa vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy a čl. 4 ods. 4 listiny.</p> <p>Rozsudok Najvyššieho súdu sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.</p>
<p> Používané odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, II. ÚS 9/00, III. ÚS 199/08, I. ÚS 75/96, I. ÚS 49/01</p>

Nálezy – prietahy v konaní:

<p> spisová značka</p>	<p> IV. ÚS 486/2011</p>
<p> sudca spravodajca</p>	<p>Ludmila Gajdošíková</p>
<p> druh konania</p>	<p> čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p> druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p> nález – vyhovené</p>
<p> dátum rozhodnutia</p>	<p> 19. januára 2012</p>
<p> dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p> čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p> skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o určení právnych vzťahov k určeným nehnuteľnostiam, ktoré začalo v roku 2001.</p>
<p> ratio decidendi</p>	<p>1. Pokiaľ ide o hodnotenie napadnutého konania z hľadiska zložitosti veci, rozhodovanie o vrátení darov a o určení neplatnosti kúpnej zmluvy a závetu patrí do štandardnej agendy všeobecných súdov a nemožno ho v zásade hodnotiť ako právne ani fakticky zložitú. V okolnostiach danej veci možno pripustiť určitú mieru faktickej zložitosti veci najmä v súvislosti s dedičským konaním a právnym nástupníctvom po zomrelej navrhovateľke. Vo veci už bolo rozhodnuté nálezom ústavného súdu</p>

	<p>sp. zn. I. ÚS 242/06 zo 4. októbra 2006, ktorý porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní už vyslovil.</p> <p>2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v napadnutom konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným prieťahom. Po vydaní nálezu sp. zn. I. ÚS 242/06 zo 4. októbra 2006 sa nezistili také skutočnosti, ktoré by bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľov.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov, bol postup samotného okresného súdu. Aj keď v hodnotenom období po náleze ústavného súdu zo 4. októbra 2006 a po vrátení veci z dovolacieho súdu (3. apríl 2008) postupoval okresný súd v napadnutom konaní v zásade plynulo, podľa názoru ústavného súdu však toto obdobie bolo poznačené jeho neefektívnou činnosťou.</p> <p>Neefektívnosť napadnutého konania vyplýva predovšetkým zo skutočnosti, že po podaní dovolania sťažovateľmi 15. februára 2007 bol súdny spis 30. marca 2007 predložený najvyššiemu súdu, ktorý svojím rozsudkom z 26. februára 2008 zrušil rozsudok krajského súdu z 19. októbra 2006 a tiež rozsudok okresného súdu z 21. septembra 2004 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení rozsudku najvyššieho súdu z 26. februára 2008 bolo okrem iného uvedené: „<i>Nesprávne okresný súd považoval zastúpenie splnomocnencom vystavené dvomi splnomocniteľmi za neplatné, pretože pominul skutočnosť, že sporné nehnuteľnosti patrili do BSM žalobcov a úkon jedného z nich (manžela) bol platný a spôsobilý dotknúť sa celej veci.</i>“</p> <p>Ďalšia neefektívnosť v postupe okresného súdu vyplýva okrem iného aj z toho, že rozsudok okresného súdu zo 7. apríla 2009 krajský súd svojím uznesením zo 4. februára 2010 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, keď v odôvodnení okrem iného uviedol: „<i>Odvolačný súd zo všetkých uvedených dôvodov dospel k záveru, že súd prvého stupňa predmetnú právnu vec nesprávne právne posúdil (právne posúdenie veci je nesprávne, keď prvostupňový súd posúdil vec podľa právnej normy, síce správne určenej, ale nesprávne vyloženej, resp. ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval), a preto nevykonal potrebné dôkazy...</i>“</p> <p>Následne okresný súd vo veci rozsudkom zo 7. júla 2011 opätovne meritórne rozhodol a po podaní odvolania proti zamietajúcej časti rozsudku a výroku o trovách konania bol súdny spis 21. októbra 2011 spolu s odvolaním predložený krajskému súdu na rozhodnutie, pričom o veci dosiaľ nebolo rozhodnuté.</p> <p>Napadnuté konanie nie je ani po viac ako piatich rokoch od nálezu ústavného súdu zo 4. októbra 2006 a ani po takmer 11 rokoch od jeho začatia právoplatne skončené, čo nie je z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľné.</p> <p>Základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na pojednanie ich záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu porušené boli.</p> <p>Sťažovateľom sa priznáva finančné zadost'učinenie každému v sume po 5 000 € .</p> <p>Aj napriek zisteniu ústavného súdu, že došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov postupom okresného súdu, neprikázal mu v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, a to vzhľadom na to, že sťažovatelia vo vyjadrení k stanovisku podpredsedníčky okresného súdu uviedli, že sťažnosť v časti, v ktorej žiadali prikázať okresnému súdu vo veci konať, berú návrh späť.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd: I. ÚS 242/06, IV. ÚS 127/08, IV. ÚS 155/09, IV. ÚS 82/2010</p>

<p>spisová značka</p>	<p>IV. ÚS 285/2011</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ladislav Orosz</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>25. januára 2012</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>

skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia (samostatne hospodáriaci roľník a obchodná spoločnosť v likvidácii) namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom okresného súdu a postupom krajského súdu a jeho uzneseniami, v konaní o zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom, ktoré začalo v roku 2004.</p>
ratio decidendi	<p>1. Predmetom namietaného konania pred okresným súdom je rozhodovanie o žalobe o zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom. Po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnu vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva, a preto namietané konanie nemožno považovať za právne zložité. Doterajší priebeh namietaného konania nesignalizuje ani faktickú zložitosť predmetnej veci.</p> <p>2. Procesné úkony sťažovateľa v 1. rade, ako aj sťažovateľa v 2. rade uplatnené v doterajšom priebehu namietaného konania mali objektívne vplyv na jeho doterajšiu dĺžku (žiadosti o oslobodenie od súdneho poplatku, späťvzatie návrhu proti odporcovi v 1. rade, odvolania proti procesným rozhodnutiam i meritórnemu rozhodnutiu okresného súdu, dovolanie). Sťažovatelia ako účastníci namietaného konania mali na tieto procesné úkony právo priznané im príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, a preto ich uplatnenie nemožno pripísať na ich ťarchu. Skutočnosť, že v dôsledku ich uplatnenia dochádza k predĺženiu namietaného konania, nemôže byť pripísaná ani na ťarchu okresného súdu. Tieto skutočnosti boli zohľadnené pri rozhodovaní o sume primeraného finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. V namietanom konaní nedošlo k dlhobojším obdobiam neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu. Za zvlášť neefektívny a nesústreďný považuje ústavný súd postup okresného súdu súvisiaci s vyhlasovaním a písomným vyhotovovaním rozsudku okresného súdu z 25. februára 2008. Vzhľadom na rozdiely vo výrokovvej časti vyhláseného a písomne vyhotoveného rozsudku okresného súdu z 25. februára 2008 ústavný súd tento postup vyhodnotil ako zmätočný, ktorý v konečnom dôsledku spôsobil neodôvodnené prietahy v namietanom konaní.</p> <p>V uznesení krajského súdu z 10. marca 2010, ktorým bol zrušený rozsudok okresného súdu z 25. februára 2008, v ktorom krajský súd uviedol: „...<i>Písomné vyhotovenie teda nielenže nesúhlasí s vyhláseným rozsudkom, ktorý je súd prvého stupňa podľa § 156 ods. 4 O. s. p. viazaný, ale obsahu zápisnice nezodpovedá ani dátum uvedený v písomnom vyhotovení rozsudku. Súd prvého stupňa síce konštatoval v úradnom zázname zo dňa 12. januára 2009, že došlo k omylu vo výroku rozsudku, avšak takýto úradný záznam nezodpovedná ustanoveniam O. s. p. o možných spôsoboch nápravy.</i>“</p> <p>Postup okresného súdu v namietanom konaní súvisiaci s vyhlasovaním a písomným vyhotovením rozsudku z 25. februára 2008 bol zmätočný, a teda v konečnom dôsledku taký, ktorý v namietanom konaní nepochybne prispel k neodôvodnenému predĺženiu namietaného konania.</p> <p>Ako neefektívny ústavný súd vyhodnotil aj postup okresného súdu súvisiaci s vyhodnotením podania sťažovateľa v 2. rade z 29. novembra 2011 ako „<i>námietky zaujatosti</i>“ a následným predložením veci krajskému súdu na rozhodnutie, a to aj s poukazom na právny názor krajského súdu, v zmysle ktorého išlo o námietku, ktorá nespĺňala náležitosti podľa § 15a ods. 3 OSP, a teda vec nemala byť nadriadenému súdu vôbec predložená na rozhodnutie; naopak, podľa názoru krajského súdu bolo povinnosťou okresného súdu vysporiadať sa so skutočnosťami, ktoré uviedol zákonný sudca vo svojom podaní z 11. februára 2011.</p> <p>Neefektívnou, nesústreďenou až zmätočnou činnosťou okresného súdu došlo v namietanom konaní k zbytočným prietahom.</p> <p>Základné právo samostatne hospodáriaceho roľníka a obchodnej spoločnosti v likvidácii na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu v konaní porušené bolo.</p> <p>Okresnému súdu sa prikazuje, aby konal bez zbytočných prietáhov.</p> <p>Samostatne hospodáriacemu roľníkovi sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 500 €. Obchodnej spoločnosti v likvidácii sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 500 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	<p>***</p>

spisová značka	IV. ÚS 494/2011
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	2. februára 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody na zdraví a zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti, ktoré začalo v roku 2008.
ratio decidendi	<p>1. Sťažovateľka sa domáha proti odporcovi náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti. Z právneho hľadiska ide o rozhodovanie o veci, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy súdov prvého stupňa, vec sa nepovažuje za právne zložitú. Zo skutkového hľadiska je vec zložitejšia, skutková zložitost' veci však nemôže ospravedlňovať neefektívnu činnosť okresného súdu v namietanom konaní.</p> <p>2. Správanie sťažovateľky ako účastníčky namietaného konania ústavný súd vyhodnotil ako aktívne a súčinnosť; sťažovateľka reagovala včas na výzvy okresného súdu, zúčastňovala sa jednotlivých pojednávaní, označovala dôkazy na preukazovanie svojich tvrdení, pričom v doterajšom priebehu konania bola zastúpená kvalifikovanou právnou zástupkyňou.</p> <p>3. Okresný súd síce v zásade nariad'oval pojednávania s primeraným časovým odstupom (výhrady z tohto hľadiska možno mať len k prvému pojednávaniu nariadenému po uplynutí viac ako jedného roka od odstúpenia veci okresnému súdu), ale tieto následne z rôznych dôvodov odročoval, pričom okrem jedného prípadu išlo v zásade vždy o dôvody, ktoré možno pripísať buď priamo (zmeny zákonných sudkýň, OČR zákonnej sudkyne), alebo aspoň nepriamo na ťarchu okresného súdu (tolerovanie ospravedlnení právneho zástupcu odporcu z dôvodu kolízie termínov pojednávania, neúčasti samotného odporcu či znalca bez uplatnenia poriadkových opatrení v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku).</p> <p>Až do dňa rozhodovania ústavného súdu okresný súd nariadil celkom 13 pojednávania, z ktorých sa reálne uskutočnilo len päť, pričom okresný súd zatiaľ po takmer troch rokoch od odstúpenia veci iným okresným súdom vo veci meritórne nerozhodol. Doterajšia činnosť okresného súdu v namietanom konaní bola neefektívna a nesmerovala k rozhodnutiu posudzovanej veci v primeranom čase.</p> <p>Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu porušené boli.</p> <p>Okresnému súdu sa prikazuje, aby konal bez zbytočných prietahov. Sťažovateľke sa priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 507/2011
sudca spravodajca	Ján Luby
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	2. februára 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom krajského súdu v odvolacom konaní o náhradu škody z titulu škody na zdraví, ktoré začalo v roku 2010.

ratio decidendi	<p>1. V preskúvanom konaní bol krajským súdom vykonaný jediný procesný úkon až po takmer 19 mesiacoch od predloženia súdneho spisu okresným súdom, a to keď pokynom bol nariadený termín pojednávania. Vzhľadom na to, že predmetom sporu je rozhodovanie o žalobe sťažovateľky z titulu náhrady škody na zdraví, povaha tohto konania determinuje ponímanie pojmu zbytočné priesťahy a osobitne starostlivý a efektívny prístup konajúceho súdu v prísnejšom meradle, než je to pri iných sporoch, ktoré sa netýkajú existenčných otázok účastníka konania. Vplyv prípadnej skutkovej zložitosti veci nie je potrebné podrobnejšie vyhodnocovať, pretože krajský súd neurobil vo veci (okrem už spomínaného nariadenia termínu pojednávania) žiaden procesný úkon, a preto doterajšia dĺžka konania nemohla byť závislá ani od skutkovej zložitosti sporu.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by mali byť pripísané na ťarchu sťažovateľky v súvislosti s doterajšou dĺžkou konania.</p> <p>3. Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom krajského porušené bolo. Krajskému súdu sa prikazuje, aby konal bez zbytočných priesťahov. Sťažovateľke sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 480/2011
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	9. februára 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v rozhodovaní o námietkach proti trovám exekúcie z roku 2007 o ktorých bolo rozhodnuté v roku 2012.</p>
ratio decidendi	<p>1. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o námietkach sťažovateľky proti trovám exekúcie z 20. septembra 2007. Ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.</p> <p>2. Správanie sťažovateľky v procesnom postavení povinnej nemalo vplyv na celkovú dĺžku konania.</p> <p>3. Okresný súd počas takmer štyroch rokov bol v konaní vo veci podanej námietky sťažovateľky proti exekúcii z 20. septembra 2007 nečinný bez uvedenia zákonného dôvodu, resp. konal v tejto veci so zbytočnými priesťahmi, pričom činnosť vyššieho súdneho úradníka posúdil ako nesprávnu, t. j. aj neefektívnu činnosť okresného súdu.</p> <p>Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu porušené boli.</p> <p>Sťažovateľke sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3 300 € .</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 508/2011
sudca spravodajca	Ján Luby
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	9. februára 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o odstránení neoprávnenej stavby, ktoré začalo v roku 2004.
ratio decidendi	<p>1. Spory, v ktorých sa rozhoduje o žalobe o odstránenie neoprávnenej stavby, nemožno po právnej stránke považovať za zložité, avšak na druhej strane pri hodnotení faktickej zložitosti, najmä vzhľadom na nutnosť vykonať znalecké dokazovanie je potrebné pripustiť skutkovú zložitosť danej veci.</p> <p>2. Aj sťažovatelia sa podieľali na spomalení priebehu tohto konania. K takémuto spomaleniu došlo najmä v súvislosti s opakovanými návrhmi sťažovateľov na vydanie predbežného opatrenia, ktoré boli neúspešné, pričom pri rozhodovaní o opravných prostriedkoch podaných sťažovateľmi došlo k predĺženiu konania v nadväznosti na predkladanie súdneho spisu krajskému súdu. Priebeh napadnutého konania sa spomalil aj v dôsledku návrhov na dosiahnutie mimosúdnej dohody medzi účastníkmi konania, ktoré boli prednesené ich právnymi zástupcami na pojednávaniach.</p> <p>3. Okresný súd postupoval v napadnutom konaní v zásade plynulo, jeho priebeh je podľa názoru ústavného súdu poznačený neefektívnou, ako aj nesústredenou činnosťou.</p> <p>Súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď podanie navrhovateľa (bez bližšej identifikácie) odmietol (bez uvedenia príslušného ustanovenia právnej normy) na základe nedostatočnej výzvy súdu na odstránenie väd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Odvolací súd preto mu vec vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>Ani postup okresného súdu pri zabezpečovaní znaleckého posudku nebol optimálny, pričom o neefektívnosti postupu okresného súdu v tejto súvislosti podľa názoru ústavného súdu svedčí predovšetkým skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo ani po viac ako siedmich rokoch od jeho začiatku právoplatne skončené, čo ústavný súd považuje za ústavne neakceptovateľné.</p> <p>Doterajším postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Sťažovateľom bolo priznané finančné zadoš'účinenie každému v sume po 2 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

Spracovala : Mgr. Gabriela Lacková

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.